

eveniment _____

în acest număr _____

„Europa, din nou pe șine”

Sursa foto: CEPS Ideas Lab 2018.

În perioada 22 - 23 februarie 2018, Centre for European Policy Studies (CEPS) a organizat la Bruxelles cea de-a cincea ediție a forumului de dezbateri *CEPS Ideas Lab*, având tema generală **“Europe - Back on Track”** [*Europa, din nou pe șine*]. Cu această ocazie, Institutul European din România (IER) a fost reprezentat de dna Gabriela Drăgan, Director General, și de Mihai Sebe și Bogdan Mureșan, experți în cadrul Biroului Studii și Analize. Reunind în jur de **100 de vorbitori**, **2 sesiuni plenare**, **peste 50 de paneluri tematice** și **peste 800 de participanți din întreaga lume**, CEPS Ideas Lab s-a concentrat în acest an pe continuarea procesului de reconstrucție a Uniunii Europene, ce a reprezentat tema ediției din anul precedent... **pag 2**

eveniment _____

Institutul European din România a lansat patru noi Studii de Strategie și Politici

În data de **28 februarie 2018**, Institutul European din România (IER) a organizat, în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe, evenimentul de lansare a Studiilor de Strategie și Politici SPOS 2017. Evenimentul a fost găzduit de Biblioteca Academiei Române ... **pag 3**

- 4 *Motivele pentru care tinerii pleacă în mobilități europene*
- 6 *Participarea unui expert IER la Model European Union Iași 2018*
- 7 *Proiect nou la IER: rezultate și efecte pozitive ale politicii de coeziune a Uniunii Europene în România*
- 7 *Programul de formare a funcționarilor publici din administrația centrală implicați în pregătirea și derularea Președinției României la Consiliul UE*
- 8 *Conferința OpenPM². Pentru o mai bună gestionare a proiectelor la nivel european - Bruxelles, 1 - 2 februarie 2018*
- 10 *Fila de terminologie: ECONOMIE CIRCULARĂ versus ECONOMIE LINIARĂ*
- 11 *Promo: Cracovia - Congresul European al Autorităților Locale*

Sursa foto: CEPS Ideas Lab 2018.

... Beneficiind de un discurs oficial optimist din partea președintelui Comisiei Europene **Jean-Claude Juncker** și de o analiză critică pe tema democratizării din partea specialistului în științe politice **Ivan Krastev**, evenimentul a reunit numeroase personalități din diverse domenii asociate afacerilor europene (universități, centre de cercetare, instituții naționale/europene, companii private, ONG-uri, sindicate etc.).

Formatul conferinței a fost acela al unor laboratoare de idei, desfășurate în paralel, pe mai multe teme: economie digitală, reglementare și inovare, energie, comerț, finanțe, economie, Europa socială, drepturi și securitate, instituții, Europa în lume, Marea Britanie și Europa, finanțele publice ale Uniunii Europene, agricultură și alimente. *Sesiunile paralele ce au urmat plenarei oficiale s-au desfășurat sub regulile Chatham House.*

În ciuda crizelor concentrice pe care le-a traversat în ultimii ani, **Uniunea Europeană rămâne o idee**

de sinteză: o comunitate de valori ce răspunde unei concepții și aspirații comune, globale și coerente a proceselor de integrare progresivă a popoarelor și statelor. Șocul reprezentat de *Brexit* nu a provocat un efect de domino și, din contră, ar putea avea drept efect final consolidarea unității celor 27, ca element federator extern, potrivit opiniilor exprimate în sesiunea introductivă, prezidată de președintele CEPS și fost comisar european **Joaquin Almunia**. Europeii care sprijină și îmbrățișează procesul globalizării au o atitudine similară și față de integrarea europeană. O problemă ce reclamă inclusiv acțiunea proactivă a Uniunii este și faptul că *doar 50% dintre europeni percep globalizarea ca pe o oportunitate (restul considerând-o drept o amenințare).*

Invitatul special al CEPS Ideas Lab 2018, președintele Comisiei Europene **Jean-Claude Juncker**, a prezentat principalele evoluții la nivel comunitar și perspectivele următorului an. Corolarul mesajului său a fost că **Europa este într-adevăr din nou pe șine** (cu trimitere la tema generală a evenimentului) și că **este deschisă pentru afaceri** (în contextul în care țări precum SUA par să cocheteze cu politici izolaționiste și protecționiste). Printre altele, înaltul oficial a subliniat că 80% dintre promisiunile făcute de Comisia sa la preluarea mandatului au fost între timp îndeplinite, având în vedere că în 2019 vor avea loc următoarele alegeri europarlamentare.

Amenințarea terorismului, atât sub forma sa tradițională, cât și sub cea virtuală, la adresa statelor Uniunii Europene și a cetățenilor săi a figurat printre subiectele ce au suscitat dezbateri aprinse. Astfel, în cadrul unuia dintre panelurile tematice, a fost evidențiat că **actualmente combaterea terorismului reprezintă o prioritate majoră pentru UE și statele sale membre, precum și pentru partenerii săi internaționali.** *O dilemă fundamentală rămâne însă: un control sporit al autorităților și evidența mai strictă a populației vs. libertatea individuală și dreptul la viața privată.* O mai bună securizare a granițelor externe ale UE constituie un element-cheie în combaterea terorismului transnațional, potențat de criza migranților ce afectează continentul în ultimii ani.

În ceea ce privește procesul integrării europene, **geometria variabilă a făcut mereu parte din metabolismul Uniunii Europene, iar integrarea diferențiată, de care nu ar trebui să ne temem, este inevitabilă în evoluția următoare a proiectului european post-Brexit.** Sau cel puțin aceasta a fost concluzia la care au ajuns mai mulți reputați experți în teoriile integrării. La momentul actual, UE este unită de o vecinătate riscantă și de o viziune de *leadership* comună, transpusă în Strategia Globală. Integrarea diferențiată este benefică pentru cei care vor și pot să colaboreze mai strâns în anumite domenii, atât timp cât opțiunea de a se alătura rămâne deschisă și pentru ceilalți. În ceea ce privește zona euro - o uniune monetară, fără o uniune economică - , prea multă integrare s-a dovedit o alegere neinspirată: în prezent, ar fi de dorit o dereglementare și o flexibilizare a spațiului monedei unice, conform uneia dintre viziunile expuse.

Balcanii de Vest și democratizarea/tranziția democratică au reprezentat alte subiecte intens discutate. **Alături de țările cuprinse în Parteneriatul Estic, Balcanii de Vest sunt parte integrantă a vecinătății strategice a Uniunii Europene, iar una dintre prioritățile Președinției Bulgariei la Consiliul Uniunii Europene în primul semestru al anului 2018 este reprezentată de reconfirmarea perspectivei europene a acestor state.** Integrarea europeană a Balcanilor de Vest este atât în interesul regiunii, cât și al Uniunii, în contextul unei resurgențe a competiției geopolitice cu Federația Rusă. Cu toate că este uneori percepută astfel în discursul european, zona Balcanii de Vest nu este nici „gaura neagră” și nici „butoiul cu pulbere” al Europei. Astfel de etichetări peiorative nu fac decât să alimenteze vocile populiste și eurosceptice din statele respective, ce promovează viziuni iliberale asupra lumii.

În încheierea evenimentului, specialistul în științe politice **Ivan Krastev** a remarcat că paradoxul anului 2017 a fost că, **deși Uniunea Europeană nu a reușit să soluționeze prea multe dintre crizele care o afectau în 2016** - criza zonei euro, *Brexit*, conflictul din Ucraina, criza migranților -, **dinamica acestora a furnizat condițiile unei consolidări a încrederii în proiectul european, în special din partea statelor membre.** Însă, dat fiind că legitimitatea democratică nu poate exista fără încrederea cetățenilor, aceasta din urmă trebuie asigurată în vederea alegerilor europarlamentare de anul viitor, care vor avea loc sub spectrul amenințător al populismului, a fost avertismentul lui Krastev.

Amintim că IER a candidat în primul trimestru al anului 2017, în cadrul unui consorțiu coordonat de CEPS Bruxelles, pentru a obține o finanțare europeană prin programul Erasmus+ Network. Proiectul intitulat *Towards a Citizens' Union (2CU)* a fost declarat câștigător în cursul lunii iulie 2017 și va fi derulat pe parcursul a trei ani (septembrie 2017 - august 2020), reunind un total de 20 de think tank-uri din 18 țări europene. În prezent, echipa de cercetători interni ai IER lucrează la elaborarea primului produs analitic având ca tematică democrația participativă din România.

Bogdan Mureșan
Biroul Studii și Analize

Institutul European din România a lansat patru noi Studii de Strategie și Politici

În data de **28 februarie 2018**, Institutul European din România (IER) a organizat, în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe, evenimentul de lansare a Studiilor de Strategie și Politici SPOS 2017. Evenimentul a fost găzduit de Biblioteca Academiei Române.

Cele patru teme de cercetare materializate în cadrul proiectului SPOS 2017 (coordonat de IER) au fost următoarele: 1) *Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra economiei românești. Analiză sectorială (industrie, agricultură, servicii etc.);* 2) *România - furnizor de expertiză în tranziție democratică pentru țările Parteneriatului Estic și Balcanii de Vest;* 3) *România și Piața Unică Digitală a Uniunii Europene. Oportunități și provocări;* 4) *Provocări actuale în domeniul securității cibernetice - impact și contribuția României în domeniu.*

În cadrul evenimentului au luat cuvântul dl **Victor Negrescu**, ministrul delegat pentru afaceri europene, Ministerul Afacerilor Externe, dna **Gabriela Crețu**, președintele Comisiei pentru Afaceri Europene din Senatul României, dl **Titus Corlățean**, președintele Comisiei speciale pentru coordonarea activităților parlamentare necesare pregătirii

Președinției Consiliului Uniunii Europene din primul semestru al anului 2019, dna **Gabriela Drăgan**, director general al IER, precum și coordonatorii, respectiv autorii studiilor.

Studiile SPOS reprezintă un proiect cu tradiție al IER și constituie un instrument pragmatic și util pentru fundamentarea strategiilor și a politicilor României în perioada post-aderare. În plus, conexiunea pe care IER o facilitează în cadrul grupurilor de lucru între autorii studiilor și reprezentanții instituțiilor beneficiare (ministere, agenții, comisii parlamentare etc.) generează constant recomandări utile și trimiteri către date relevante.

În cadrul conferinței s-au desprins o serie de idei valoroase, între care amintim:

- Necesitatea de a fi puțin mai incisivi, de a avea pe masa decidenților mai multe posibile soluții, recomandări practice care pot fi integrate în activitatea României pe plan european, dar și în exercițiul Președinției la Consiliul UE din prima jumătate a anului 2019 (**Victor Negrescu**);
- Oportunitatea popularizării rezultatelor studiilor IER și la Bruxelles, cu ajutorul Reprezentanței Permanente a României pe lângă Uniunea Europeană (**Victor Negrescu**);
- Nevoia unei atenții sporite vis-a-vis de o potențială creștere a euroscepticismului printre cetățenii români, îndeosebi în rândul celor tineri, precum și necesitatea de a fi mai curajoși în abordarea temelor de cercetare (**Gabriela Crețu**);
- Oportunitatea studiilor lansate de IER, relevanța și actualitatea temelor, îndeosebi a celei legate de furnizarea de expertiză în tranziție democratică pentru Balcanii de Vest, mai ales în contextul evoluțiilor recente la nivel european ce prefigurează perspective reînnoite de integrare europeană pentru state din fosta Iugoslavie. (**Titus Corlățean**);

- Colaborarea bună a echipei de autori a studiului 2 cu Ministerul Afacerilor Externe a dus la prezentarea unor instrumente și bune practici pe care România le poate difuza și furniza ca expertiză, la evaluarea corectă a modului în care România a acordat expertiză, precum și la elaborarea de recomandări în vederea sporirii contribuției României în zona Balcanilor de Vest și în cadrul Parteneriatului Estic. (prof.univ.dr. **Iordan-Gheorghe Bărbulescu**, coordonator al studiului 2);
- Aderarea României la Uniunea Europeană a reprezentat un moment de referință pentru economia țării, fiind stabilită o direcție și adoptate metode de lucru care au înlesnit recuperarea decalajului de dezvoltare față de statele din Vestul Europei. Deși la nivel regional continuă să se mențină disparitățile de dezvoltare, convergența internă ar trebui abordată accentuat în perioade de creștere economică. Concluziile studiului 1 au scos în evidență faptul că aderarea la UE a fost o foaie de parcurs pentru a implementa reformele necesare, ceea ce înseamnă că în continuare trebuie depuse eforturi din partea României pentru îmbunătățirea situației economice. (dr. **Oana Popovici**, cercetător, coautor al studiului 1);
- În urma evaluării sectorului digital din România, a identificării elementelor care duc la convergența digitală a României și la consolidarea ei, autorii studiului 3 au prezentat două scenarii posibile privind participarea României la piața unică digitală - analiza și identificarea unor măsuri pe termen scurt în cazul participării României la o piață digitală puternic consolidată și un alt scenariu în care reglementarea excesivă ar duce la un surplus de decalaje în cadrul anumitor state membre, printre care și România. Propunerile de politici au vizat infrastructura digitală, cadrul legal, strategia de comerț electronic, soluțiile electronice de plată și accesul la finanțare în vederea dezvoltării competențelor. (dr.ec.ing. **Viorel-Nicolae Gaftea**, secretar științific al Secției Știința și Tehnologia informației, Academia Română, coordonator al studiului 3);
- În ceea ce privește securitatea cibernetică, autorii studiului 4 au prezentat amenințările prezente în spațiul cibernetic, subliniind, printre altele, faptul că este pentru prima oară când în topul preferințelor atacatorilor nu se mai află sistemele IT din industrie, ci cele ale utilizatorilor (persoane private). Acest lucru fundamentează necesitatea actualizării legislației și a creșterii importanței acordate securității cibernetică, atât în România, cât și la nivel european. (conf.univ.dr. **Ioan-Cosmin Mihai**, coordonator al studiului 4)
- Studiile IER se axează pe o problemă specifică Uniunii Europene și statutului de membru al României în Uniunea Europeană și vor beneficia și de dezbateri tematice în care vor fi diseminate și discutate punctual rezultatele cercetării (prof.univ. dr. **Gabriela Drăgan**).

Sinteza integrală a conferinței poate fi accesată pe site-ul IER, la Secțiunea Evenimente <http://www.ier.ro/evenimente.html>, iar studiile sunt disponibile în format complet și pot fi descărcate gratuit pe pagina Publicații IER (http://www.ier.ro/publicatii.html?categorie_publicatii_id=641869).

Oana Mocanu
Biroul Studii și Analize

Motivele pentru care tinerii pleacă în mobilități europene

41% dintre tinerii români care aleg să plece într-o mobilitate europeană fac acest lucru din rațiuni ce țin de muncă (pentru a lucra efectiv sau pentru a-și căuta un job). Această concluzie aparține proiectului de cercetare MOVE - *Mapping mobility - pathways, institutions and structural effects of youth mobility in Europe*¹, coordonat de **Monica Roman**, profesor la Academia de Studii Economice din București. Pe 23 februarie 2018 a avut loc conferința finală din cadrul proiectului implementat de ASE București, unde au fost prezentate rezultatele cercetării și exemple specifice din fiecare stat partener cu privire la distribuția mobilității în rândul tinerilor.

¹ Site-ul proiectului: <http://move-project.eu/>

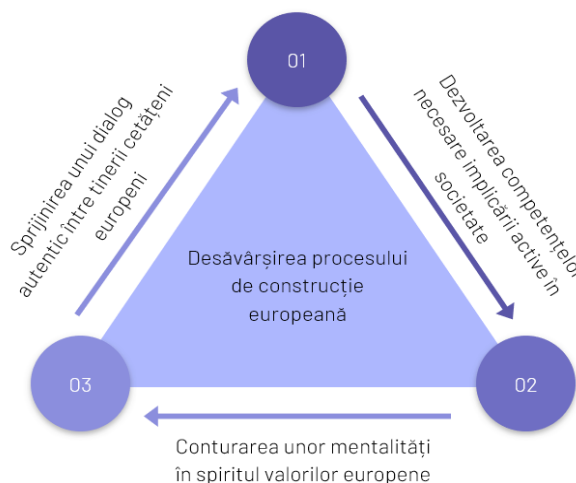
Analiza comparativă a rezultatelor cercetării proiectului MOVE

Luxemburg	România	Ungaria
<ul style="list-style-type: none"> Principalul motiv pentru care tinerii luxemburgezi aleg să plece într-o mobilitate ține de studii (~70%); Aproape 40% dintre respondenți au afirmat că nu întâmpină nicio dificultate atunci când aleg să plece într-o mobilitate; În Luxemburg, există obligația ca fiecare student să petreacă un semestru în străinătate (principalele destinații fiind Germania, Franța și Belgia); În ceea ce privește mobilitatea universitară de tip Erasmus, au fost identificați doi factori care influențează negativ alegerea de a pleca (instituțional - insuficiente universități implicate în programul Erasmus, respectiv individual - teama de a avea o relație la distanță sau de a sta departe de prieteni). 	<ul style="list-style-type: none"> 41% dintre respondenți au afirmat că principalul motiv urmărit în cazul unei mobilități europene este legat de un loc de muncă, în timp ce 13,4% pleacă într-un alt stat cu o bursă universitară Erasmus, iar 7,5% participă la un schimb de experiență academică; Tinerii români apreciază mobilitatea europeană pentru voluntariat, iar cea legată de antreprenoriat este practică într-o mai mică măsură; România se află printre țările care pierd capital uman din cauza mobilității (pentru muncă); Principalele obstacole care stau în calea mobilității tinerilor români vizează: necunoașterea limbii din țara de destinație, informații și fonduri insuficiente, comunicare instituțională defectuoasă. 	<ul style="list-style-type: none"> În cazul Ungariei, emigrarea populației s-a accentuat la sfârșitul anului 2000, mult după schimbarea regimului politic (față de alte țări din regiune); În Ungaria, pentru anul 2017, au fost implicate în programul Erasmus (universitar) 49 de instituții de învățământ superior, 5400 de studenți și 1200 de cadre didactice; În 2016, au sosit în Ungaria 4311 studenți străini și au plecat la o mobilitate de studii 2861 de studenți maghiari; Principalul obstacol în calea unei mobilități educaționale în rândul tinerilor din Ungaria este constituit de o finanțare inadecvată, urmat de problemele legate de transferul creditelor și chiar de necesitatea de a repeta anul universitar în anumite circumstanțe.

Proiectul MOVE s-a bazat pe o cercetare multinivel, incluzând studii de caz pentru șase tipuri distincte de mobilitate (învățământ superior, voluntariat, ocuparea forței de muncă, training vocațional, schimb de studenți și antreprenoriat) și a avut instituții implicate din șase țări europene: Germania, Luxemburg, Norvegia, România, Spania și Ungaria. În cadrul conferinței din 23 februarie au fost prezentate date privind România, Luxemburg și Ungaria.

De asemenea, cu această ocazie au fost invitați și reprezentanți ai mediului guvernamental și neguvernamental (*Gabriela Ciot* - secretar de stat, Ministerul Afacerilor Externe, *Luciana Lăzărescu* - Centrul de cercetare și documentare în domeniul integrării imigranților, *Eliza Vaș* - Institutul European din România, *Ileana Racoviceanu* - Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale), care au susținut discursuri și prezentări pe teme corelate mobilității tinerilor europeni. Subiectele menționate în cadrul intervențiilor au vizat următoarele:

- Promovarea intereselor tinerilor este un obiectiv asumat de către Ministerul Afacerilor Externe, dovadă și faptul că România sprijină implementarea activităților aferente Corpului European de Solidaritate;
- Statistic, străinii din state terțe reprezintă aproximativ 0,3% din totalul populației României - proporție printre cele mai reduse din UE, alături de Slovenia și Slovacia; Principalele motive ale șederii străinilor din state terțe în România vizează reîntregirea familiei (43%) și studiile (23%);
- ANPCDEFP realizează un buletin lunar de știri², unde sunt incluse atât informații despre mobilități care au loc în România și experiența celor care fac parte din ele, cât și referințe despre programele existente pentru tineri, care permit participarea la o mobilitate europeană.

² Mai multe informații disponibile aici: <http://www.erasmusplus.ro/media>.

În concluzie, evenimentul a demonstrat, încă o dată, că mobilitatea tinerilor europeni este un proces influențat de diverși factori și că se află sub incidența mai multor tipuri de motivații. Dar dincolo de aspectele de ordin statistic, economic ori social, argumentul principal în favoarea sprijinirii mobilității europene ar trebui să fie clădirea unui sentiment mai puternic de apartenență la Uniunea Europeană. Construcția europeană reprezintă o cauză susținută de oamenii care ulterior au creat instituțiile europene, a evoluat ca urmare a legislației și se poate desăvârși doar în virtutea încurajării mobilității cetățenilor europeni.

Eliza Vaș
Biroul Studii și Analize

eveniment

Participarea unui expert IER la Model European Union Iași 2018

14 - 18 martie 2018

Asociația Studenților la Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC) a organizat a doua ediție a proiectului său de simulare a instituțiilor europene, **Model European Union Iași 2018**, în parteneriat cu Facultatea de Drept a UAIC și sub înaltul patronaj al Reprezentanței Comisiei Europene (RCE) în România. Astfel, peste 60 de participanți, majoritatea studenți și masteranzi, din opt țări europene, au avut ocazia de a intra în rolul unor reprezentanți aleși ai Parlamentului European sau în cel al unor miniștri din Consiliul Uniunii Europene, cele două instituții simulate. Temele aflate în centrul acestei ediții au vizat securitatea economică a persoanei, respectiv siguranța publică, și au fost concretizate prin *dezbaterile unei directive dedicate contractelor pe piața online și a unui regulament privind înființarea Biroului Procurorului European*.

În prima zi a evenimentului, în calitate de reprezentant al IER, le-am vorbit participanților despre arhitectura instituțională a Uniunii Europene și despre profilul de actor internațional al acesteia, raportat la Strategia Globală lansată în 2016. Indiferent de subiect, fie că vorbim despre *Brexit*, șomaj, educație, securitate sau migrație, **tinerii au lăsat impresia că sunt uniți printr-o aspirație transversală: răspunsul pentru provocările noastre comune este mai multă Europă și o colaborare mai strânsă între statele membre**, îmbinând idealismul normativ cu pragmatismul funcțional.

Pe de altă parte, tinerii, ce reprezintă forța motrice a adâncirii integrării europene, au evidențiat prin intervențiile lor anumite deficiențe structurale ale proiectului european, dintre care s-a delimitat *insuficienta implementare a priorităților Pilonului european al drepturilor sociale*. De asemenea, ei au remarcat *tensiunea perenă* dintre Comisia Europeană (exponenta supranaționalismului), Consiliul Uniunii Europene (exponentul interguvernamentalismului) și Parlamentul European (menit să reducă deficitul democratic al UE) *în procesul de elaborare a politicilor europene*. Totodată, de-a lungul celor patru zile de simulări și dezbateri intense, tinerii și-au dezvoltat abilitățile de

Sursa foto: Europe Direct Iași

negociere, de vorbit în public și de socializare în medii informale prin *networking*.

În ultima zi a evenimentului, conferința de final, intitulată *Romania in the spotlight of the EU*, i-a avut drept invitați pe europarlamentarul Cătălin Ivan, pe coordonatorul Europe Direct Iași Paul Matei și pe prodecanul Facultății de Drept din cadrul UAIC Ioana Maria Costea. Am fost onorat să mă alătur vorbitorilor, în calitate de expert al Biroului Studii și Analize, IER. În centrul prezentărilor și discuțiilor s-au aflat subiecte precum: Președinția României la Consiliul Uniunii Europene din prima jumătate a anului 2019, viitoarele alegeri europarlamentare, consolidarea dialogului dintre societatea civilă și decidenți, dar și aderarea la zona euro și la Spațiul Schengen. Corolarul a fost că **este vital să înțelegem speranțele și așteptările tinerilor pentru a duce mai departe și a îmbunătăți proiectul european**.

Bogdan Mureșan
Biroul Studii și Analize

Proiect nou la IER: rezultate și efecte pozitive ale politicii de coeziune a Uniunii Europene în România

Institutul European din România, în parteneriat cu HotNews.ro, va implementa începând cu luna aprilie 2018 proiectul *Informarea și îmbunătățirea comunicării privind politica de coeziune a Uniunii Europene în România*. Acest proiect este răspunsul participării celor doi parteneri la apelul lansat de Direcția Generală Politică Regională și Urbană în luna septembrie 2017, pe tema „Sprijin pentru acțiunile de informare referitoare la politica de coeziune a UE”.

Proiectul va fi implementat pe o perioadă de 12 luni, iar principalele sale obiective sunt: sensibilizarea opiniei publice din România cu privire la instrumentele politicii de coeziune a Uniunii Europene și la impactul pe care îl are aceasta asupra dezvoltării țării; facilitarea dezbaterilor și a schimbului de experiență între părțile interesate relevante în ceea ce privește proiectele finanțate de UE, actuale și viitoare.

Proiectul propus de cei doi parteneri a răspuns obiectivului apelului privind producerea și difuzarea de informații și de conținut legate de politica de coeziune a Uniunii Europene. Activitățile proiectului sunt gândite pentru a promova în rândul publicului român proiectele de succes, cele mai bune practici, lecțiile învățate și oportunitățile asociate implementării politicii de coeziune a UE.

În același timp, proiectul facilitează și încurajează implicarea civică și schimbul de cunoștințe și de idei cu privire la implementarea politicii de coeziune a UE în România.

Activitățile proiectului vizează: o campanie de informare și comunicare *online* la nivel național, precum și un eveniment internațional de informare și comunicare de trei zile la București, menit să revitalizeze percepția publicului, încrederea și înțelegerea politicii de coeziune a UE în România.

Implementarea proiectului va permite cetățenilor, beneficiarilor din trecut și potențialilor beneficiari ai fondurilor UE, să învețe, să dezbată, să împărtășească și să facă schimb de cunoștințe și experiențe relevante părților interesate legate de rezultatele politicii de coeziune a UE. În particular, accentul va fi pus pe modul în care a contribuit **politica de coeziune** la creșterea locurilor de muncă în România, impactul său asupra creșterii economice și a investițiilor la nivel regional și național și efectele sale, în general, asupra îmbunătățirii calității vieții cetățenilor.

Nicoleta Voicu
Compartimentul Proiecte

Programul de formare a funcționarilor publici din administrația centrală implicați în pregătirea și derularea Președinției României la Consiliul UE

Ce am făcut? Pe parcursul lunilor noiembrie și decembrie 2017, Institutul European din România (IER) a organizat primul *Program dedicat pregătirii funcționarilor implicați în derularea Președinției României la Consiliul UE din primul semestru al anului 2019*.

Modulul de formare a inclus cursuri de limba engleză (nivel mediu și avansat) și cursuri din domeniul afacerilor

europene, respectiv „Instituțiile UE”, „Sistemul juridic al UE”, „Politicile UE” (economice și externe), „Procesul decizional al UE”.

Programul de formare a implicat și a presupus organizarea unui număr de 31 de cursuri (11 cursuri de limba engleză și 20 de cursuri din domeniul afacerilor europene) adresate unui număr de 251 de persoane din cadrul instituțiilor

publice, care vor deține rolul de președinți sau de vicepreședinți în grupurile de lucru ale Consiliului UE.

În total, numărul de persoane care au primit cel puțin o diplomă de participare (fie la cursurile de limba engleză, fie la cel puțin un curs din domeniul afacerilor europene) a fost de 178.

Ce facem în prezent? Continuăm *Programul de pregătire a angajaților administrației publice implicate în derularea Președinției României la Consiliul UE*.

Noul ciclu de formare a debutat în luna februarie a.c., grupul țintă vizat fiind format din acele persoane care nu au putut participa la cursurile organizate de IER în cursul trimestrului IV 2017, funcționarii publici nominalizați pentru poziția de președinte sau vicepreședinte al grupurilor de lucru. Acest ciclu include cursuri de limba engleză, punându-se accent pe partea de negociere în cadrul grupurilor de lucru și cursurile cu tematică europeană organizate în 2017.

În cadrul acestor cursuri, IER colaborează cu formatori din mediul academic, desemnați în baza unui Protocol de colaborare între IER și Consiliul Național al Rectorilor, care

a selectat formatorii pe criterii de experiență în lucrul cu adulții și cunoștințe în domeniul specific cursului.

Ce noutăți avem? Începând din februarie 2018, o echipă de 9 persoane de la Secretariatul General al Consiliului UE (SGC) s-a deplasat în repetate rânduri la București pentru a susține o serie de cursuri de specialitate adresate președinților și vicepreședinților nominalizați ai grupurilor de lucru.

Cursurile au vizat o serie de aspecte specifice activităților care urmează a fi derulate în cadrul Președinției Consiliului UE 2019, atingând tematici precum: evaluarea de impact; maniera de a prezida un grup de lucru; relațiile cu Parlamentul European; aspecte legislative; realizarea documentelor interne, lucrul cu interpretii etc.

IER a găzduit o parte dintre aceste evenimente, organizate de Ministerul Afacerilor Externe, continuând astfel activitățile ce ajută la creșterea nivelului de cunoștințe și abilități ale funcționarilor publici în domeniul afacerilor europene.

Până în prezent proiectul s-a desfășurat fără incidente, calitatea cursurilor și a organizării fiind apreciată atât de instituția coordonatoare, cât și de participanții la curs.

Ce vom face? IER va continua programul de formare lărgind grupul țintă pentru a include și responsabilii de dosare din cadrul administrației centrale, precum și comunicatorii implicați în acest proiect. Aceștia vor participa la cursuri din domeniul afacerilor europene special adaptate nevoilor și obiectivelor lor.

În plus, vor continua cursurile de limba engleză, IER adaptându-se continuu noilor solicitări ale instituției coordonatoare, respectiv provocărilor administrative ridicate de Președinția Consiliului UE.

Biroul Formare

eveniment

Conferința **OpenPM²**. Pentru o mai bună gestionare a proiectelor la nivel european – Bruxelles, 1 – 2 februarie 2018

Comisia Europeană, alături de Consiliul Uniunii Europene, Comitetul European al Regiunilor, Banca Centrală Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă au organizat Conferința *OpenPM². Enabling better Project Management in the EU¹*. La eveniment au participat reprezentanți ai instituțiilor UE, ai administrației publice din statele membre, ai personalului CoePM², ai furnizorilor de servicii și ai experților în metodologia PM². Conferința a fost structurată pe durata a două

¹ https://ec.europa.eu/isa2/events/open-pm%C2%B2-conference-2018_en

PM² este o metodologie de management de proiect creată și susținută de Comisia Europeană. Scopul ei este de a permite echipelor de proiect să-și gestioneze eficient proiectele și de a oferi soluții și beneficii organizațiilor și părților interesate. PM² este o metodă ușor de implementat, potrivită pentru orice tip de proiect. PM² a fost elaborată pentru a se potrivi nevoilor, culturii și constrângerilor specifice instituțiilor UE, dar include și elemente din cele mai bune practici, standarde și metodologii acceptate la nivel global (<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0e3b4e84-b6cc-11e6-9e3c-01aa75ed71a1/language-en>).

zile, prima zi concentrându-se pe discursurile unor reprezentanți de rang înalt ai instituțiilor responsabile pentru organizare și experiența lor cu metodologia OpenPM², în timp ce a doua zi s-a axat pe prezentarea principiilor metodologice.

Dl Tom Vekemans, șeful unității B.4, Dezvoltare software - Direcția Generală Informatică, DIGIT, a subliniat *importanța și relevanța metodologiei OpenPM² pentru Comisia Europeană și alte instituții europene. Metodologia PM² este potrivită pentru orice tip de proiect, indiferent de aria de implementare, cum ar fi sectorul public, instituții europene și granturi. El a menționat că unitatea DIGIT pe care o conduce găzduiește CoEPM² (Centrul de excelență în PM²). Unitatea a lucrat intens la dezvoltarea și întreținerea metodologiei de management de proiect PM², cu ajutorul unor resurse cheie cum ar fi centrele de competență de arhitectură, dezvoltare și management al software-ului.*

Sursa foto: ISA² Programme Twitter

Alte instituții, cum ar fi IPMA (International Project Management Association) consideră OpenPM² ca fiind *o inițiativă a Comisiei Europene care aduce metodologia PM² și beneficiile acesteia mai aproape de părțile interesate și de comunitatea de utilizatori. Open PM² oferă acces liber la PM² tuturor instituțiilor Uniunii Europene, statelor membre UE, contractorilor și publicului larg. Oferirea metodologiei PM² în format deschis contribuie în mod semnificativ la creșterea maturității în managementul proiectelor în cadrul Uniunii Europene, furnizând astfel un răspuns eficient părților interesate. Acest proces ajută la stabilirea unui limbaj și a unui proces comun de management de proiect în cadrul instituțiilor, la creșterea eficienței, colaborării și succesul proiectelor. În plus, este o inițiativă strategică importantă care va permite comunității UE de manageri de proiect să ajute metodologia PM² să evolueze și să îmbogățească oferta cu cele mai bune practici și exemple”².*

Pe parcursul celor două zile de sesiuni, aspectele principale menționate de vorbitori au fost următoarele:

- Un factor important pentru succesul unui proiect este managementul așteptărilor părților interesate. Accentul trebuie să fie pe obiectivele părților interesate. (Brian Barrow, consultant internațional de management al proiectului)
- Avem o Uniune Europeană care trebuie să se transforme. OpenPM² este un pas către un viitor sustenabil. (Thomas Gageik, Director Soluții de business digitale la Comisia Europeană)
- După ce am obținut beneficii cuantificabile în instituțiile europene, oferim acum o metodologie care este folosită gratuit și care a dat rezultate. (Mario Campolargo, director adjunct DIGIT)
- Proiecte ambițioase și bine gestionate vor aduce Europei reforma structurală necesară. Europa va beneficia de pe urma adoptării unei metodologii comune de gestionare a proiectelor. (Mario Campolargo, director general adjunct DIGIT)
- Metodologia OpenPM² încorporează experiența din cadrul proiectelor implementate de instituțiile UE și o pune la dispoziția comunității europene. OpenPM² reprezintă un avantaj competitiv atunci când este utilizat neținând cont de granițe și de sectoare de activitate. (Mario Campolargo, director adjunct DIGIT)
- OpenPM² încorporează valori și virtuți profesionale care pun accentul cel mai important pe oameni. Oamenii sunt cei care fac procesele să funcționeze așa cum trebuie să investim în ei. Avem o viziune care depinde de comunitatea OpenPM² și de posibilitatea ca membrii ei să muncească laolaltă.
- Cum abordați părțile interesate care au scopuri ascunse? Ori de câte ori este posibil încercați să aduceți problemele la lumină, căutați să obțineți transparență în calitate de manageri de proiect, să dezvoltați parteneriate, să oferiți sprijin și să fiți flexibili în legătură cu perspectivele diferite. (Thomas Gageik, Director Digital Business Solutions at European Commission)
- Studenții reacționează cu entuziasm atunci când află că OpenPM² este o metodologie deschisă, care conectează standardele și simplifică managementul de proiect permițând reutilizarea scenariilor și a modelelor uzuale. (Stephane Gagnon, Profesor BTM la Universitatea din Quebec)

² <http://blog.ipma.world/eu-commission-released-new-pm-methodology-pm2-guide/>.

OpenPM² se prefigurează a fi o metodologie de proiect care urmează să fie adoptată la nivel european pentru a fi utilizată în proiecte cu finanțare europeană. Beneficiari ai fondurilor europene, autorități locale și naționale, institute de cercetare, organizații neguvernamentale și instituții europene prezente în cadrul conferinței au apreciat utilitatea metodologiei, mulți dintre ei considerând ca ea poate fi implementată în contextul specific al fiecărei organizații.

Tiberiu Nica
Compartimentul Proiecte

Termeni noi: ECONOMIE CIRCULARĂ versus ECONOMIE LINIARĂ

„Închiderea buclei – Un plan de acțiune al UE pentru economia circulară”

(Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 20.07.2016)

Zilele trecute, într-un cunoscut magazin de articole de îmbrăcăminte, am citit un afiș neobișnuit care se adresa cu litere mari cumpărătorilor: „Repoartă - Refolosește - Reciclează. Ajută-ne să închidem cerul”. Am aflat acolo că era o invitație la donarea de haine purtate, pentru a fi reintroduse în circuitul economic și, din presa online, că este o practică a câtorva branduri și că este veche, cel puțin din 2009. M-am gândit că bunicile noastre ar fi fost fericite să afle despre această „nouă” tendință în atitudini și practici. Și am început să caut informații despre cum au apărut ideea și termenul din titlu.

Termenul engl. CIRCULAR ECONOMY (rom. ECONOMIE CIRCULARĂ) a fost utilizat de Pearce și Turner în cartea *Economics of Natural Resources and the Environment* publicată în 1990¹. Termenul a fost creat

de autori pentru a numi și a identifica un concept deja în uz, în anii 1970, de cercetători în domeniul mediului² și de raportul către Clubul de la Roma, *The Limits to Growth* (1972). Se știe că acest raport stabilea primele modele economice ciclice³. Autorii raportului studiau „creșterea exponențială” și limitele acesteia, căutând un răspuns la întrebarea: „Ce este necesar pentru a susține creșterea economiei și a populației mondiale până în, și poate și dincolo de, anul 2000?”⁴ Aici putem vedea conceptul, și baza viitorului termen, „creștere sustenabilă”, încă neformulat la acea dată.

China a fost prima țară care a formulat o strategie pentru economia circulară (2006) și a adoptat o lege specială în domeniu (2008)⁵. A urmat Uniunea Europeană, prin Comunicarea Comisiei, *Spre o economie circulară: un program „deșeuri zero” pentru Europa* (2014) și *Pachet de măsuri privind economia circulară* (2014, 2018). În acest sens, România a adoptat o strategie⁶ (2015).

¹ Baltimore MD: Johns Hopkins University Press, Chapter 2 - *The Circular Economy*.

² J. T. Lyle and Walter Stahl, according to Virginia Câmpeanu, *Spre o economie circulară în Uniunea Europeană - soluție pentru revigorarea economiei*, <http://oaji.net/articles/2016/3365-1480933922.pdf>.

³ <http://www.institutmontaigne.org/ressources/pdfs/publications/policy-paper-circular-economy.pdf>.

⁴ http://collections.dartmouth.edu/published-derivatives/meadows/pdf/meadows_ltg-001.pdf, p. 45.

⁵ Jianguo Qi et alii, *Development of Circular Economy in China*, Springer, Singapore, 2016.

⁶ http://gov.ro/fisiere/programe_fisiere/MMAP_Plan_strategic.pdf.

Conceptul este în dezbatere în prezent și, în consecință, acest termen are multe accepțiuni, fiind deja analizate nu mai puțin de 114 definiții într-un studiu⁷ publicat în 2017, extrase din peste 100 de articole publicate în 2016 și circa 30 publicate în 2014.

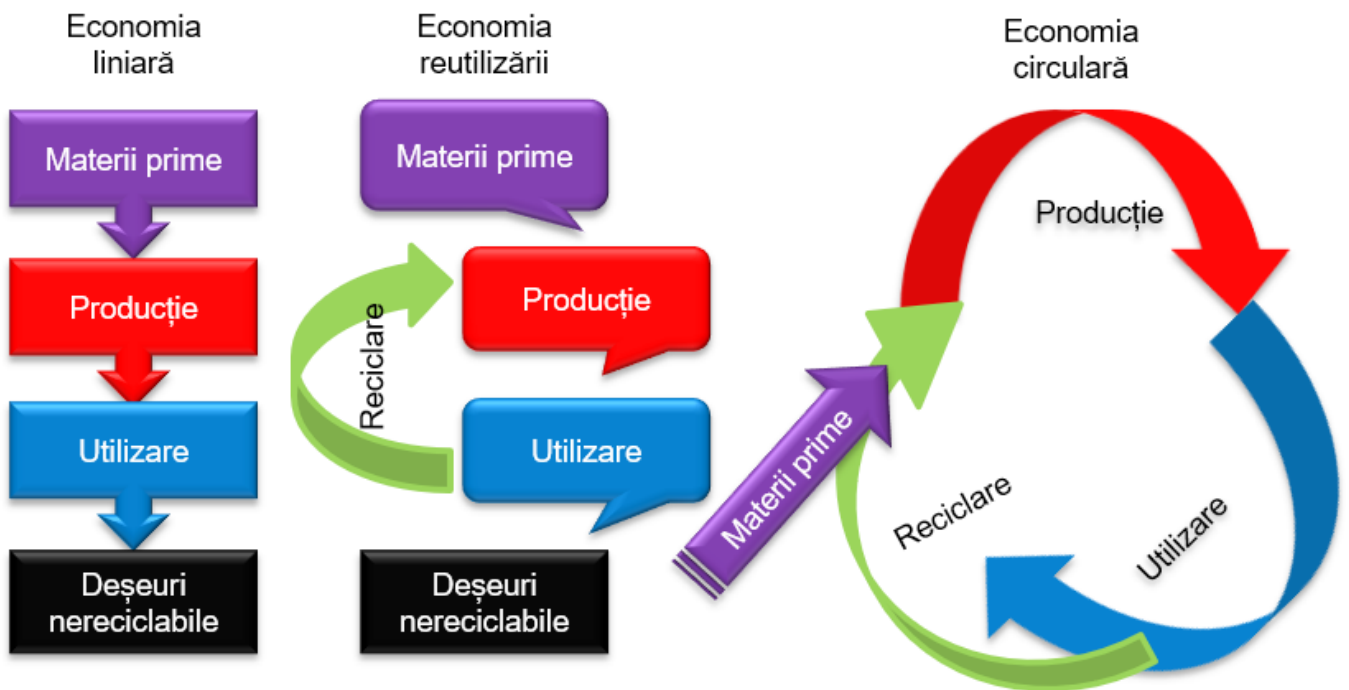
Partea interesantă despre acest nou termen este faptul că, după ce a fost creat, a generat, în sistemul conceptual și terminologic, nevoia de a avea un termen asociat cu rol de antagonist, care a fost pus în circulație numai după 2010 (anul creării Fundației Ellen MacArthur⁸): engl. LINEAR ECONOMY (rom. ECONOMIE LINIARĂ). Poate părea un paradox faptul că acest al doilea termen, deși numește o realitate industrială anterioară economiei circulare dorite și proiectate, a fost creat numai după ce a apărut primul, pentru a echilibra hiponimia și relația semantică: **ECONOMIE** (termen general sau hiperonim), **economie circulară** și **economie liniară** (termeni specifici sau hiponime subordonate). Dar acesta nu este un paradox, deoarece reflectă principiul diferențierii semantice: atunci când unui termen general i se adaugă un adjectiv, creând astfel un HIPONIM1 prin diferențiere față de general, și subordonat termenului general, aceeași nevoie de diferențiere a specificului de general va da naștere, cel puțin, unui HIPONIM2 (cu ajutorul altui adjectiv).

Termeni noi creați prin diferențiere față de același hiperonim sunt și engl. **performance economy** și **blue economy** (vezi publicațiile Fundației Ellen MacArthur), care au fost echivalați în română prin: **economie a prestațiilor** (Jurnalul Oficial al UE, 20.7.2016) și **economie albastră** (Comunicarea Comisiei, 2014).

Mariana Bara
Serviciul Coordonare Traduceri

⁷ Julian Kirchherr et alii, *Conceptualizing the circular economy: An analysis of 114 definitions*, in Resources, Conservation and Recycling Volume 127, December 2017, pages 221-232.

⁸ <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/publications/Ellen-MacArthur-Foundation-Towards-the-Circular-Economy-vol.1.pdf>.

Sursa: <https://www.government.nl/topics/circular-economy/from-a-linear-to-a-circular-economy>

(tradus și adaptat de Eliza Vaș)

Cracovia – Congresul European al Autorităților Locale

Cea de-a patra ediție a **Congresului European al Autorităților Locale** va avea loc în Cracovia (Polonia) în perioada **26 - 27 aprilie 2018**. Misiunea Congresului este de a crea o atmosferă pozitivă în vederea facilitării schimbului de informații și îmbunătățirea cooperării între regiunile din Uniunea Europeană.

Evenimentul se dorește a fi o platformă de schimb de opinii, cunoștințe și experiență pentru liderii autorităților locale, a elitelor regionale cu reprezentanți ai administrațiilor de stat, ai ONG-urilor și ai mediului de afaceri.

Și în acest an, Institutul European din România (IER) este partener al Institutului pentru Studii Estice (ISE, Varșovia) în organizarea unei dezbateri incluse în programul congresului.

Dezbaterea cu tema **Creative Industry in Regions? How to Inspire Development?** va fi moderată de dna Gabriela Drăgan, Director General al IER, și va avea ca invitați experți și reprezentanți ai ONG-urilor din statele membre ale UE.

Florentina Costache
Serviciul Comunicare și Marketing

Redactor-șef: Oana Mocanu
Redactori: Bogdan Mureșan, Mihai Sebe, Eliza Vaș
Revizie RO: Mariana Bara
Traduceri RO-EN: Bogdan Mureșan, Tiberiu Nica, Eliza Vaș
Grafică & DTP: Monica Dumitrescu

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România
Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România
Tel: (+4021) 314 26 96/ 133 / Fax: (+4021) 314 26 66
Contact: newsletter@ier.gov.ro
Web: www.ier.ro